

Mötesreferat från KLYS Mötesplats 12 oktober 2021

Datum:	Tisdag 12 oktober 2021
Tid:	kl. 09.00-12.15
Plats:	Digitalt via Zoom
Deltagare:	Ca 60 personer; yrkesverksamma kulturskapare, KLYS kansli, företrädare för KLYS medlemsorganisationer, representanter från Kulturrådet och Konstnärsnämnden, företrädare för några kulturorganisationer utanför KLYS samt centrumbildningar (se deltagarlista sist i dokumentet)
Tema:	Arbetsvillkoren för professionella kulturskapare i landets regioner

Mötets utgångspunkt var att KLYS medlemsorganisationer och yrkesverksamma kulturskapare i olika delar av landet skulle dela erfarenheter av hur pandemin har påverkat kulturlivet och villkoren för yrkesverksamma inom kultursektorn i landets regioner. Fokus var att ge utrymme för vittnesmål (nedan kallade "spaningar") från kulturskapare runt om i landet. Urvalet av vilka personer som hade ombetts att göra regionala spaningar grundas på de regioner som har inrättat formella sk kulturskaparråd eller referensgrupper för det fria kulturlivet, men även vissa regioner utan sådana samråd representerades i spaningarna.

Möteschatten var öppen för löpande kommentarer och frågor, vilka dokumenterats nedan.

Till detta års möte hade KLYS även bjudit in företrädare för myndigheterna **Kulturrådet** och **Konstnärsnämnden**. Kulturrådet har just nu ett regeringsuppdrag att undersöka kulturskaparnas villkor i landets regioner, vilket ska vara klart i december 2021. KLYS såg en god möjlighet för Kulturrådet att genom att lyssna av årets Mötesplats få information och kunskaper direkt från kulturskapare inom olika konstområden i flera av regionerna.

Mötet modererades av **Carl Liungman**, regionalpolitisk strateg KLYS.

Övergripande utgångspunkter för mötets diskussioner:

- Hur ser villkoren ut för att kunna vara yrkesverksam kulturskapare i dagens Sverige?
- Hur har pandemin drabbat yrkesverksamma kulturskapare i landet?
- Hur kan KLYS, kulturmyndigheter, regionala kulturförvaltningar, kulturinstitutioner och det fria kulturlivet m.fl. samverka bättre?

Tre specifika frågor skickades ut i förväg, som de regionala spaningarna skulle utgå från:

1. Hur uppfattar du att kulturpolitik och offentligt finansierad kultur i din region påverkar ditt yrkesutövande?
2. Vad fungerar bra respektive dåligt i din regions kulturella infrastruktur (t.ex. samverkan med kulturinstitutioner, kulturstöden och det fria kulturlivets möjligheter)?
3. Om du fick inflytande över kulturpolitiken i din region – nämn två saker som du skulle göra eller förändra.

Sammanfattning av ämnen och sakfrågor som nämndes under mötet

KULTURSTÖD

- Kommunens och regionens kulturstöd är viktiga och helt nödvändiga.
- Regionen behöver bli bättre på att sprida information till det fria kulturlivet om vilka stöd och kurser som finns.
- Regionen bör ha mer kompetenta personer som kan göra bra bedömningar om vilka som ska tilldelas bidrag.
- Är lättare att få stöd på statlig nivå från Kulturrådet och Konstnärsnämnden än regionalt.
- Jag vill se mer pengar till det fria kulturlivet som inte är knutna till projekt.
- Finns alldeles för lite kulturstöd för enskilda näringsidkare.
- Finns inga regionala verksamhetsstöd för scenkonsten att söka, endast uppstartsstöd.
- Det råder en snedfördelning av de statliga verksamhetsstöden till fria grupper.
- Företagsstöd bör komma från näringspolitiken och inte kulturpolitiken.
- Svårt med finansieringen för fria grupper då de inte ingår i kultursamverkansmodellen.
- Fria grupper får ej stöd via regionen eftersom de turnerar utanför regionen.
- Vi är nationellt verksamma även om vi är regionalt baserade.
- Förslag: Öka budgeten för de fria medel som finns (både projekt, inköp, stipendier).
- Förslag: Inrätta en ny juridisk form som gäller för icke-vinstdrivande konstnärliga verksamheter i det fria kulturlivet.

PANDEMINS FÖLJDER

- Få kan försörja sig på sitt konstnärskap. De flesta kulturskaparna i regionen har minst ett annat jobb vid sidan av det konstnärliga yrket.
- Paradox att man som yrkesverksam kulturskapare ska behöva jobba med att utbilda andra i stället för att själv skapa.
- Utökade verksamhetsbidrag och krisstöd under pandemin har hjälpt.
- Regionen har varit lyhörd under pandemin, men vi saknar stöd från staten.
- Problemen kommer att bli större längre fram, då pandemistöden fasats ut.
- Efter pandemin har det uppstått flaskhalsar inom kulturen; många som vill komma ut med sin konst och kultur samtidigt.

KULTURSAMVERKANSMODELLEN

- Medel till kulturen via kultursamverkansmodellen är ett helt nödvändigt smörjmedel för att hålla igång det offentligt drivna kulturlivet.
- Behövs diskussion om vad som ingår i kultursamverkansmodellen och förhållandet till det fria kulturlivet.
- Förslag: Se till att regionen genom samverkansmodellen bättre kan stödja kollektivverkstäderna så att dessa blir likvärdiga med övriga kulturinstitutioner.
- Kultursatsningar som inte står med i kulturplanen har svårt att få stöd.
- Förslag: Lägg ut fler uppdrag på fristående aktörer för att förverkliga kulturplanen.
- Infrastrukturen behöver förbättras så att mer medel når ut till det fria kulturlivet och kulturskaparna själva.
- Institutionerna får alla pengar från modellen, de fria grupperna får ingenting därifrån.

KOMMUNERNA

- Behövs generellt högre kompetens om kultur i kommunerna.
- Kommuner prioriterar inte kultur tillräckligt mycket.
- Kommunens förvaltning har lägre kompetens i för oss viktiga frågor än vad regionen har. Regionala konsulenter är viktiga för kulturlivet.
- Beslutsfattare inom kultur brister i kompetens och behöver utbildas på regelbunden basis. De fria grupperna skulle kunna hålla i utbildningar för beslutsfattarna.
- Bromsklotsar för kultur är ofta kommunerna som ofta måste vara en delaktig part för att kulturevenemang ska förverkligas i praktiken.
- För bild- och formområdet är den kommunala nivån viktig. Kommunala konsthallar erbjuder utställningar och som tyvärr är väldigt underfinansierade.
- Resurscentra, ateljéer, replokaler finns nu i stort sett bara i kommunal regi.

REGIONERNA

- Regionen saknar tillit till de fria kulturskaparnas verksamheter.
- En region ska inte kunna lägga ner en kulturnämnd.
- Oroväckande att regional kulturadministration växer, och att nya avdelningar själva driver projekt som "konkurrerar" med det fria kulturlivets skapande.
- Det fria kulturlivet drabbas mest när nedskärningar görs i regionen.
- De stora regionala institutionerna påverkar inte fria kulturskapares verksamheter så mycket.
- Önskar att institutionerna uppmanas att samverka bättre med det fria musiklivet. Också att det blir en större samverkan mellan regionerna och det fria kulturlivet.
- Önskemål: Behövs bredare representation och bättre mångfald på kulturinstitutionerna, särskilt när det gäller genrer och etnicitet.

PRINCIPEN OM ARMLÄNGDS AVSTÅND

- Offentligt finansierad kultur har tendenser till viss styrning av konstens innehåll. Viktigt att se till så att kulturskapandet får vara fritt!
- Det behöver talas mer om konstnärlig kvalitet.
- Förslag: Regionala referensgrupper för kultur bör tillsättas som bedömer ansökningar, finns ej idag. Ett bra sätt att tillämpa armlängds avståndsprincipen regionalt är att låta regioner byta referensgrupper med varandra.
- Principen om armlängds avstånd är hotad när regionala och kommunala kulturstöd förses med direktiv om hur medlen ska nyttjas.

MU-AVTALET

- MU-avtalet behöver bli obligatoriskt, alltså tvingande för utställare att följa.
- Önskemål: Privata fastigheter bör också implementera 1 %-regeln och MU-avtalet.

STAD OCH LAND

- Det finns vissa motsättningar mellan stad och land när det gäller regionalt kulturliv.
- Det är en generellt dålig synlighet av kultur som finns i landsbygden.
- Konstnärlig fortbildning och kompetensutveckling saknas i vår region.
- Förslag: De nationella alliansverksamheterna borde kunna utlokaliseras till regionala kulturarbetarallianser som kunde drivas regionalt.

- Bör satsas mer på de kulturskapare som väljer att stanna kvar i regionen.
- Offentligt finansierad kultur är avgörande för att kulturen ska överleva och för att konstnärer ska kunna verka utanför storstäderna. Resurserna är dock främst knutna till institutioner.
- Kom ihåg stad och land-perspektivet inom kulturen. Uppmärksamma även regionalt verksamma konstnärer. Det är få nationella utställningar med regional konst.

Program för KLYS Mötesplats 2021

08.30-09.00 Tid för inloggning i Zoom (administreras av KLYS koordinatör **Evelina Freiman**)

09.00-09.05 Mötets moderatör **Carl Liungman** hälsar välkommen och introducerar programmet

09.05-09.10 Uppläsning av haiku-poeten **Anna Maris**

09.10-09.30 Introduktion av KLYS om aktuella frågor inom kultur- och konstnärspolitik
Karin Inde, ordförande, **Ulrica Källén**, verksamhetsledare, **Carl Liungman**, regionalpolitisk strateg

09.30-10.00 Regionala spaningar del 1

Region Örebro län; **Lasse Persson**, fotograf, företrädare för The Art of Sweden

Region Blekinge; **Sofia de la Fuente**, bild- och formkonstnär, talesperson KRO Blekinge

Region Värmland; **Anna Ehnsjö**, regissör och skådespelare

Region Västernorrland; **Staffan Westerlund**, bild- och formkonstnär, ordf KKV Riks

10.00-10.15 Frågor och diskussion

10.15-10.25 Paus (10 min)

10.25-10.30 Kulturrådets handläggare **Andreas Åberg** samt utredare **Signe Westin** informerar om myndighetens regeringsuppdrag att kartlägga kulturskapares villkor i landets regioner

10.30-11.00 Regionala spaningar del 2

Region Skåne; **Oline Stig**, författare

Region Gotland; **Tomas Lindström**, skådespelare och regissör

Region Halland; **Robert Hais**, bild- och formkonstnär

Ev. Region Jönköping och/eller Region Kronoberg

11.00-11.15 Frågor och diskussion

11.15-11.20 Kort bensträckarpaus (5 min)

11.20-11.50 Regionala spaningar del 3

Region Uppsala; **Anna Ahlund**, författare

Region Dalarna; **Jon Karlsson**, skådespelare, regissör, konstnärlig ledare

Region Gävleborg; **Gustaf Lord**, tecknare

Västra Götalandsregionen; **Aurelia Kisseih**, artist, musikskapare

11.50-12.05 Frågor och diskussion

12.05-12.15 Summering av mötet

12.15 Mötet slut

Start av mötet

Efter en digital inloggning 8.30-9.00 började mötet med att moderatorn **Carl Liungman** hälsade alla välkomna och sedan introducerade ett inledande konstnärligt inslag som var en poesiuppläsning av haikupoeten **Anna Maris**. Dikterna som lästes finns i hennes tvåspråkiga diktsamling *lifedeathetc/livödetc* utgiven 2016 på det amerikanska förlaget Red Moon Press.

Introduktion av KLYS om aktuella frågor inom kultur- och konstnärspolitik

Efter uppläsningen presenterade sig KLYS' nya ordförande **Karin Inde**. Därefter tog KLYS' verksamhetsledare **Ulrica Källén** vid och berättade om aktuellt kulturpolitiskt arbete på KLYS:

- Återstartsutredningen – en återstartsgrupp i KLYS har tillsatts, inspel till den välkomnas
- SGI-problematik för egenföretagare och kombinatörer – stipendier
- DSM-direktivet – vad betyder detta för kulturskapare

Ulrica uppmanade till att följa KLYS i sociala medier och på webben **klys.se**.

Carl Liungman presenterade sig och berättade om aktuellt regionalt arbete på KLYS. Redogjorde sedan för representationen vid dagens möte och upplägget för dagen.

Därefter följde en rad regionala rapporter eller "spaningar" uppdelat i tre olika omgångar. Ordningföljden på spaningarna var slumpmässigt skapad.

Under hela mötets gång var den skriftliga möteschatten öppen. Det gjordes en rad inlägg där, vilka lyfts fram i nedanstående referat, dock inte i helt exakt kronologisk ordning.

Regionala spaningar del 1

Spaning nr 1

Region Örebro län – Lasse Persson, fotograf; företrädare fören. The Art of Sweden

Kulturklimatet i Örebro är generellt gott för både utövare och publik/konsumenter. En envist positiv mentalitet bland kulturaktörer och kulturskapare har lett till ett vitalt kulturliv med många kreativa idéer. Pandemin gjort förståelsen för kulturens betydelse större över lag.

Medel till kulturen via kultursamverkansmodellen är ett helt nödvändigt smörjmedel för att hålla igång det offentligt drivna kulturlivet. Det råder ett gott samarbete med regionens kulturförvaltning, som tagit fram analysverktyg för kulturen i alla kommuner i regionen. Exempel på kultursatsningar: Open Art – en konstbiennial, Live at Heart – en musikfestival med 95 band. Särskilt musikområdet har fått sig en knäck under pandemin, dock givande arrangemang av trädgårdsspelningar med över 400 spelningar i landet.

I Karlskoga kommun ville man (en moderat politiker) lägga ner kulturnämnden och kulturcentrumet, men förslaget skrotades efter stora protester.

Önskemål/förslag: Privata fastigheter bör också implementera 1 %-regeln och MU-avtalet.

Spaning nr 2

Region Blekinge – Sofia de la Fuente, bild- och formkonstnär, ombud KRO Blekinge

Pandemin har drabbat kulturlivet och kulturskaparna hårt. Få i Blekinge kan försörja sig på sitt konstnärskap. De flesta kulturskapare i regionen har olika hattar, står på flera ben, de allra flesta har minst ett annat jobb vid sidan av det konstnärliga yrket.

Ronneby kulturhus/konsthall är regionens enda konsthall och en arbetsgivare inom konst och kultur. I Karlskrona har auktionshallen stängt för att bygga kulturhus, men bygget har inte genomförts ännu. Detta innebar att en stor arbetsplats för kultur försvann.

Mer pengar på både regional och kommunal nivå har tillkommit under pandemin.

Kommentarer i chatten till Sofia de la Fuentes spaning:

Saga Bitkover-Norman, KRO Skåne: Jag tror inte det beror på Blekinge, det ser ut så i Skåne också – de flesta har andra jobb också. Är onödigt med dyra Konsthögskoleutbildningar när du måste arbeta med annat efteråt.

Anna Norvell, KRO Västernorrland: Jag tror det ser ut så för de flesta konstnärerna i hela landet.

Spaning nr 3

Region Värmland – Anna Ehnsjö, regissör, skådespelare, Totalteatern

Kommunens och regionens kulturstöd är viktiga och helt nödvändiga. Utökade verksamhetsbidrag och krisstöd under pandemin har hjälpt. Regionen har varit lyhörd under pandemin, men vi saknar stöd från staten. Svårt med finansieringen för fria grupper då de inte ingår i kultursamverkansmodellen. Fria grupper får ej stöd via regionen eftersom de turnerar utanför regionen.

Kommunens förvaltning har lägre kompetens i för oss viktiga frågor än vad regionen har. Regionala konsulenter är viktiga för kulturlivet. Regionen har anställt en ny konsulent inom bildkonsten, vilket har gett ett uppsving. Finns även konsulenter inom dans, film, musik och slöjd. Dock saknas det en scenkonstkonsulent.

Regionen bör ha kompetenta personer som kan göra bra bedömningar om vilka som ska tilldelas bidrag. Det behöver talas mer om konstnärlig kvalitet.

Förslag: Regionala referensgrupper för kultur bör tillsättas som bedömer ansökningar, finns ej idag. Ett bra sätt att tillämpa armlängds avståndprincipen regionalt är att låta regioner byta referensgrupper med varandra.

Värmlands regionala kulturskaparråd är i nuläget pausat.

Kommentarer i chatten till Anna Ehnsjöns spaning:

Christofer Bocker, dramatiker, Värmland: Vill bara hålla med Anna kring problemet när det gäller att få vad som sker i exempelvis Värmland att bli bevakat och sett av de som sedan ska bedöma ansökningar nationellt.

Spaning nr 4

Region Västernorrland – Staffan Westerlund, bild- och formkonstnär, ordf. KKV Riks

Pandemin har på sätt och vis påverkat bild- och formområdet ganska positivt, eftersom det har kommit mer stöd och satsningar det senaste året. Krisstöden har fungerat ganska bra. Utställningar har både blivit av och stängts under pandemin. Det ser lite olika ut. Pandemin har i viss mån haft en ekonomiskt god påverkan för somliga bild- och formkonstnärer här. Problemen kommer att bli större längre fram, då pandemistöden fasats ut. Utställningarna har fortsatt men med mindre publik och mindre försäljning.

Bra uppbyggt nätverk i Västernorrland. Treårigt projekt med kollektivverkstäderna i Norrland, som samarbetar om olika saker; t ex konstnärliga utbyten med utställningar, utbildningar och workshops.

Bra struktur för samverkan med regionen; regelbundna möten. Tydlig kommunikation genom nyhetsbrev och mejllistor. Det saknas dock något slags tillit till de fria kulturskaparna att de kan ta på sig ansvar och stabilt kan genomföra sina verksamheter och därmed också kan stabilt finansieras. Här kan kollektivverkstäderna utgöra ett första steg för regionerna. Det är ofta stabila organisationer, de inkluderar ofta en majoritet av de aktiva bildkonstnärerna på en ort vilket innebär att resurser som satsas når demokratiskt alla. Nyetablerade som väl etablerade konstnärer. Ateljéstöd saknas oftast helt ute i landet.

Saker jag skulle genomföra om jag kunde: Se till att regionen söker mer verksamhetsstöd genom samverkansmodellen för att stödja kollektivverkstäderna att kunna anställa personal. Göra verkstäderna likvärdiga med övriga kulturinstitutioner. Politikerna behöver lyfta kulturen och göra den till en prioriterad fråga inför nästa års val. Behövs diskussion om vad som ingår i kultursamverkansmodellen och förhållandet till det fria kulturlivet. Det märks att det i kommunerna behövs mer kompetens om kultur.

Kommentar från Carl: Insatser för det fria kulturlivet lyfts fram i kulturplanerna, men den fria kultursektorn ingår inte som ett formellt utvecklingsområde i samverkansmodellen.

Kommentarer i chatten till Staffan Westerlunds spaning:

Diana Rönnberg, Kungsbacka: Samma i en liten kommun som Kungsbacka... dvs brist på kompetens om kultur!

Pernilla Sandström, kostymör, Jönköping: Samma i Värnamo och Gnosjö om kompetensbrist inom kultur.

Anna Norvell, KRO Västernorrland: Samma sak i Kramfors kommun. Här var det en politiker som tyckte att konstnärerna borde betala när de ställer ut på den kommunala konsthallen. Som tur var fick inte hen gehör för de idéerna.

På Kramfors konsthall ställdes alla utställningar in, så det har varit lite olika runt omkring i Västernorrlands Län. Det är problematiskt att uppskjutna utställningar nu skapar köbildningar för konstnärerna.

Pernilla Sandström, kostymör, Jönköping: Här hos oss blir det svårt att få jobb eftersom samma personer sitter på flera stolar. Fråga: Hur stor andel av era kommuners kulturbudgetar uppskattar ni går åt till förvaring och underhåll av inköpt kultur?

Andreas Åberg, Kulturrådet: Angående Staffans kommentar om att regionen äskar för lite medel för bild och form – regionerna söker inte verksamhetsbidrag konstområdesvis från oss, utan har mandat att göra egna prioriteringar mellan områdena.

Kommentarer i chatten under öppen diskussion efter de första fyra spaningarna:

Tomas Lindström, Gotland: Prioriteringsgrunder som gäller inför beslut om regionala verksamhetsbidrag från och med 2021 lyder: "Målsättningen med Kulturrådets prioriteringar är att bidra till att regionala kulturverksamheter ökar tillgängligheten till kultur och skapar förutsättningar för ökad kvalitet och förnyelse. Till grund för de prioriteringar som görs inom verksamhetsbidraget ligger följande strategiska områden:

- utveckla den regionala kulturella infrastrukturen, etablera och stärka samverkansformer och interregionala samarbeten
- ge utrymme till konst- och kulturområden med en svag regional struktur
- insatser som leder till att fler invånare deltar i kulturlivet

En förutsättning för utveckling är också att de regionala kulturverksamheterna ger goda möjligheter för kulturskapare och samverkar med professionella kulturaktörer utan offentlig huvudman, så kallade 'fria aktörer'."

Jon Brunberg (KRO): Det är viktigt att komma ihåg att för utställningar inom bild och form är den kommunala nivån väldigt viktig. Det är kommunerna som i hög grad driver konsthallar som erbjuder utställningar och som tyvärr är väldigt underfinansierade.

Susanna Lindeborg, Halland: Över lag tycker jag att regionen gör ett bra jobb – nu talar jag för Halland. Bromsklotsarna är ofta kommunerna som måste vara delaktiga för att en konst-/scenupplevelse skall kunna hända.

Anna Norvell, KRO Västernorrland: Jag upplever också att kommunerna sällan prioriterar kulturområdet.

Kulturrådets handläggare Andreas Åberg samt utredare Signe Westin informerar om myndighetens regeringsuppdrag att kartlägga kulturskapares villkor i landets regioner

Andreas Åberg, handläggare, och **Signe Westin**, utredare, från Kulturrådet (KuR) presenterade sig och KuR:s pågående uppdrag att undersöka konstnärspolitiska perspektiv på kultursamverkansmodellen och göra en översikt över kulturskaparnas villkor runt om i landets regioner. Detta uppdrag har löpt under två år men frysts under pandemin. Resultatet ska lämnas in till regeringen innan årsskiftet. Signe berättade att hon var med och skrev utredningen "Spela samman" som ligger som grund för kultursamverkansmodellen. Tanken när den skrevs och modellen planerades var att det skulle bli storregioner i Sverige, vilket dock aldrig blev verklighet. Signe påpekade att kulturell infrastruktur kan förbättras genom interregional samverkan, något som nu kompenserar för att det inte blev storregioner.

I sitt uppdrag har Andreas och Signe med kolleger samlat in ganska mycket underlag från regionala kulturförvaltningar m fl. Arbetet är nu i analys- och sammanställningsfas. Görs en samverkan med Konstnärsnämnden. Utgångspunkten är en tydlig definition av konstnärsyrket; frågan är högt prioriterad inom Kulturrådet.

Kommentarer i chatten:

Signe Westin, Kulturrådet: Bedömning: Statens stöd till regional kulturverksamhet bör bidra till att ge befolkningen i hela landet möjlighet att ta del av ett varierat kulturutbud präglat av förnyelse och kvalitet. Det statliga stödet bör därför bl a syfta till att:

- utveckla den kulturella infrastrukturen
- främja en regional mångfald genom att de skilda förutsättningar som kulturlivet har runt om i landet tas tillvara på bästa sätt
- ge möjligheter för kulturskapare i hela landet att arbeta och utveckla sitt konstnärskap.

Regionala spaningar del 2

Spaning nr 5

Region Skåne – Oline Stig, författare, Skånes referensgrupp för det fria kulturlivet

Region Skåne som talar om nystart i stället för återstart av kulturen, eftersom det är viktigt att komma ihåg hur illa det var med mycket inom kulturen innan pandemin. Kulturen får inte utmålas som en tärande part i samhället; det understryks så bra i Återstartsutredningen.

Försiktigt positivt i Skånes kulturliv; det är många som har fått del av krisstöd på olika nivåer. Dock liksom Västernorrland vittnade om flaskhalsar inom kulturen nu; många som vill komma ut med sin konst och kultur samtidigt. Det finns många regionala projektbidrag och verksamhetsbidrag att söka för det fria kulturlivet.

Den kulturella infrastrukturen behöver förbättras i Skåne, gärna i samarbete med Köpenhamn, eftersom samverkan inom hela Öresundsregionen är naturlig och borde fungera bättre.

På litteraturområdet skulle det utöver biblioteken behövas specifika litteraturinstitutioner; fysiska arbets- och mötesplatser för författare. Samverkansmodellen visade sig svag när neddragningarna på kulturen slog till för några år sedan och staten drog ner för att regionen drog ner finansieringen.

Spaning nr 6

Region Gotland – Tomas Lindström, skådespelare och regissör

Gotland är litet med bara 60 000 invånare. Borgerligt styre. Institutionerna dominerar i kulturlivet. 2017 lades kulturnämnden ner och det inrättades enbart en kulturberedning. Nu blir det enbart att tjänstepersoner jobbar med beredning av kultur direkt för regionfullmäktige. Jag tycker inte att en region på detta vis ska kunna lägga ned en kulturförvaltning.

Kultursamverkansmodellen borde vara tvingande. Institutionerna får alla pengar från modellen, de fria grupperna får ingenting därifrån. De fria grupperna kan söka regionalt/kommunalt stöd för arrangemang och vissa verksamhetsstöd. Finns bara en halv miljon kronor för det fria att dela på, och mycket av detta går till den ideella kultursektorn. Svårt att nyttja kulturen i andra regioner eftersom det är en ö. Kulturnämnden och kulturförvaltningen

behöver återinrättas. Kulturallianserna som finns är utmärkta, men behöver byggas ut och utvecklas ännu mer som kulturarbetarallianser. Fler arbetsgivare inom det fria kulturlivet.

Önskemål/förslag: Återupprätta kulturförvaltningen och kulturnämnden. De nationella alliansverksamheterna borde kunna utlokaliseras till regionala kulturarbetarallianser som kunde drivas regionalt. Vill diskutera detta med KLYS.

Kommentarer i chatten:

Jon Brunberg (KRO): Vad betyder det att kultursamverkansmodellen skulle vara tvingande? Rent konkret.

Tomas Lindström Gotland: Tvingade menas att en region måste ha en kulturnämnd/ kulturförvaltning för att få ta del av kultursamverkansmodellen

Spaning nr 7

Region Halland – Robert Hais, bild- och formkonstnär

Halland är generöst och är progressivt i sin infrastruktur och söker nya sätt att skapa möjligheter för konsten. Det är bra! Men infrastrukturen behöver förbättras så att mer medel når ut till det fria kulturlivet och kulturskaparna själva, t ex i form av projektstöd. Det finns ett bra samspel med det regionala kulturskaparsamrådet för att både konstnärer och regionen ska kunna få in information men också göra det lättare att få ut information. En ny flerårig kulturplan i Halland sedan detta år. Kulturskaparrådet skrev remissvar över planen.

Det kan vara lite oroväckande att regionens kulturavdelning växer med fler och fler administratörer samt att nya avdelningar växer fram där regionen själv driver projekt och kan ibland verka ”konkurrerande” med den fria konsten. Det finns olika anledningar till det så klart, men en del kan vara att de projekten då kan ingå i samverkansmodellen vilket gör att det blir enklare att få statliga medel till regionen?

Förslag på satsningar inom kultur som inte står med i kulturplanen har svårt att få stöd. Offentligt finansierad kultur kan göra så att konstnärer dras åt ett visst håll. Det finns tendenser till viss styrning av konstens innehåll. Viktigt att se till så att kulturskapandet får vara fritt!

Mina önskemål/förslag:

1. Öka budgeten för de fria medel som finns (både projekt, inköp, stipendier m fl). Finns det förutsättningar för konstnärer att jobba så kommer det A. att bidra till mer konst i regionen, vilket är väldigt bra, och B. Då kan flykten till storstäder trubbas av eller åtminstone öka möjligheterna för en större återflyttning av konstnärer till mindre orter.
2. Lägg ut fler uppdrag på fristående aktörer. De som vill jobba med uppdrag för att förverkliga kulturplanen ska kunna göra det. Det blir förmodligen bättre konstnärlig kvalitet och mer kostnadseffektivt att utföra... plus att det skulle bidra till mer kultur i regionen.

Kommentarer till Robert Hais' spaning:

Karin Inde, KLYS: Kulturutvecklingen i Halland är spännande. Det saknas stora institutioner i den regionen. Kanske vore bra med ett slags regionala allianser för kulturskapare?

Robert Hais, Halland: Region Halland är ändå ganska progressiva i sitt arbete och jag håller med Karin att det är ett spännande samarbete mellan fria kulturskapare och institutionerna.

Pernilla Sandström, kostymör, Jönköping: Upplever du Robert att man är rädd för att släppa in kulturskapare? Tror ni att det ligger rädsla för LOU (lagen om offentlig upphandling) och att man därför av rädsla för att göra fel inte tar in kulturskapare?

Susanna Lindeborg, Halland: Halland tycker jag är ett föredöme för att ta tillvara på alla frilansande konstnärers idéer och ger dem möjlighet att driva projekt. Nu talar jag inom musikområdet.

Att regional kulturadministration växer är dock ett problem man måste hålla lite koll på. Det är ofta höga ambitioner i ledningen och då ökar hela tiden antalet anställda, dvs pengar som kunde gå till fri kultur äts mer och mer upp av administratörer. Jag har ju varit med länge och har erfarenheter av gamla Rikskonserter inom musikområdet, där 85 % av medlen gick till admin och 15 % till verksamheten. Det ledde till upplösningen och bildandet av Statens musikverk. Jag vill stödja Roberts farhågor att regionerna är lite på väg in i en byråkratiseringsprocess, och att det är viktigt att följa upp att inte de fria medlen till konstnärerna äts upp av denna.

Blandade kommentarer under öppna diskussioner från både röster och chatt:

Janya Cambroner, Teater Aros: Den ideella föreningsformen behöver ju inte innebära en större risk - folk kan ju vara anställda i en ideell förening, precis som i ett AB.

Niklas Hellberg, Smart Coop: Gnosjö och Gnesta – samma sak i alla fall för några år sen. Teknikförvaltning och sophantering och kultur.

Elinor Tollerz Bratteby, dansare, Uppsala: På tal om organisationsform: också viktigt att inte tvingas in i ett företagande, och den typen av logik.

Niklas Hellberg, Smart Coop: Ideell föreningsform ska vara öppen för alla att söka medlemskap i också och demokratisk.

Margreth Elfström, Manegen: Ang ideell förening – stadgarna styr ju vilka som kan vara medlemmar, de är alltså inte öppna per automatik för alla. Demokratiska ska de vara genom årsmöten som styrelsen kallar till. Detta är ju en vanlig juridisk person för t ex en scenkonstgrupp då utövarna inte behöver sitta i styrelsen och därmed hamna utanför a-kassan. Styrelseledamöterna är ju i sin tur personligt ansvariga och t ex arbetsgivare. Tycker det är en konstig diskussion att det skulle på något sätt ha att göra med amatörverksamhet. Det ideella är ju att det inte egentligen ska gå med vinst. Men det brukar inte vara något problem.

Sofia de la Fuente (KRO), Blekinge: Stämmer.

Niklas Hellberg, Smart Coop: Bra när det fungerar! Dåligt när det är ofrivillig org.form. Då är produktionsbolag bättre. Kanske skatte/moms-politisk fråga i grunden att det har blivit så vanligt med den ideella företagsformen.

Anna Norvell, KRO Västernorrland: Tänker att det är bra med anställning för de kulturformer som passar in i den formen. Däremot har jag svårare att se hur fasta anställningar skulle fungera för bildkonstnärer. För oss är det viktigare med arbetsstipendier och att MU-ersättningen praktiseras.

Johanna Salander, Umeå, Sveriges Scenkonstregissörer: Är konstnärslön något som diskuterats? Alltså en minimilön likt medborgarlön men riktat till konstnärer/kulturskapare.

Margreth Elfström, Manegen: Företagsform beror ju på konstområde och verksamhet. Inom teater och dans t ex finns det ju ofta anställningar av flera personer och då kan en ideell

förening fungera utmärkt. Inom cirkusområdet är väldigt många utövare enskilda firmor och har uppdrag både inom det off finansierade området och det mer kommersiella. De har under pandemin ofta hamnat helt utanför trygghetssystemen då det ofta inte heller är medlemmar i fackförbund eller a-kassa (och hela området hamnar utanför KLYS "sfär"). Manegen verkar för att förändra detta till det bättre.

Pernilla Sandström, kostymör, Jönköping: Ökad transparens behövs när det gäller regional och kommunal stödgivning; hur medlen fördelas. Minskar risken för jäv och nepotism. Viktigt också för uppföljningen.

Lasse Persson, Örebro: Viktigt med rätt kompetens för att bedöma fördelning av kulturstöd.

Oline Stig, Skåne: Regionen har visat sig lyhörd för hela regionens kulturliv.

Gunilla Samberg, KRO Västerbotten: Krisstöden som getts direkt till konstnärer har fallit väl ut. Just bildkonsten saknar dock extra pengar. Se över hur extrastöden till regionerna har fördelats, en genomlysning behövs, nästan inga medel har gått till bild- och formkonstnärer. Kan KLYS och Kulturrådet påverka här?

Andreas Åberg, Kulturrådet: KuR har inte rollen att styra hur medelstillelningen sköts i kommuner och regioner, utan är främst en samordnande part. Regionerna styr själva. När det gäller kommunerna kan rollernas mandat verka otydliga.

Staffan Westerlund, Västernorrland: Vår region tycks ängslig i att söka pengar till kultur. Bildkonsten framstår som lite svag när det gäller att driva på regionen. KKV kan faktiskt pressa mer i vissa sakfrågor i vår region.

Remus Wilson, bild- och formkonstnär, Region Kronoberg: Viktigt att utställare följer medverkansdelen i MU-avtalet bättre – konstnärer måste få bättre ersättning för det arbete man lagt med innan utställningar.

Jon Brunberg (KRO): Kommunerna har stort ansvar för utställningsverksamhet – det är de som ställer ut konsten, men som ofta saknar tillräckligt med kompetens och resurser Viktigt att tydliggöra kommunernas roll i kulturplanerna och se över samverkansmodellen om detta.

Anna Norvell, KRO Västernorrland: Håller med, Jon! Tänker att det hade varit bra om kommunerna kunde få pengar som skulle vara öronmärkta för MU-avtalet.

Regionala spaningar del 3

Spaning nr 8

Region Uppsala – Anna Ahlund, författare

Stark kulturtradition i Uppsala. Många stora kulturkonsumenter i regionen. Regionen vill låta kulturen ta plats. Men det finns en viss motsättning mellan stad och land i regionen; behoven är olika. Det regionala kulturskaparrådet fungerar väl, man blir lyssnad på, det går att påverka.

Regionen ger Anna som författare bra uppdrag: föreläsningar, skola etc. Stor skillnad mot i Stockholm där hon bodde tidigare. Dock är det en paradox att man som yrkesverksam kulturskapare ska jobba med att utbilda andra i stället för att själv skapa/skriva.

Är problematiskt att folkhögskolan Wik har lagts ned; i alla fall skriver- och teaterprogrammen/kurserna på obestämd tid. Det har inneburit regionala arbetstillfällen för

kulturskapare har försvunnit, bl a pedagoger inom konstområden. Återväxten inom kulturlivet påverkas negativt.

Exempel på satsningar: Litteraturkarusellen; författare åker runt till alla kommuner, mentorskapsprogram. Regionen erbjuder mycket kringuppdrag för kulturskapare. Arbetsstipendier för författare är viktiga. Ett prioriterat område för regionen är att alla kulturskapare ska få betalt när de framträder och håller föredrag. Men detta borde ju egentligen vara en självklarhet.

Spaning nr 9

Region Dalarna – Jon Karlsson, konstnärlig ledare, Folkteatern i Dalarna

Dalarna ligger långt ner bland regionerna i Sverige när det gäller att få statligt kulturstöd – på 19e plats av 21 regioner. Folkteatern i Dalarna är en plattform i regionen för professionella scenkonstnärer. Verksamheten bygger på mycket projektstöd. Verksamhetsstödet från Kulturrådet är mycket viktigt och det mest relevanta stödet.

Det råder en snedfördelning av de statliga verksamhetsstöden till fria grupper. 54 % av de grupper i landet som får stödet verkar i Stockholm. Ingen av de fria grupperna i Dalarna får statligt stöd.

Finns inga regionala verksamhetsstöd för scenkonsten att söka, utan endast regionala projektstöd som hjälper till att starta upp verksamheter, men inte att upprätthålla dem. Genom närvaro/uppmärksamhet höjer man statusen för scenkonsten. Kanske kommer det bli verksamhetsstöd från regionen framöver. Har en bra kontakt med regionen, bl a tack vare en scenkonstkonsulent där. Dock en generellt ojämn fördelning av resurser till kultur.

Kunskap och kompetens saknas ofta hos beslutsfattare; politiker och tjänstemän när det gäller det fria kulturlivets konstnärer och grupper. Beslutsfattarna behöver utbildas på regelbunden basis. De fria grupperna skulle kunna hålla i utbildningar för beslutsfattarna. För varje krona som ges i stöd genererar verksamheterna mångdubbelt tillbaka.

Önskemål/förslag: Inrätta en ny juridisk form som gäller för icke-vinstdrivande konstnärliga verksamheter i det fria kulturlivet.

Kommentarer i chatten till Jon Karlssons spaning:

Diana Rönnberg, Kungsbacka: Bra synpunkter angående fördelning av stöd Jon! Detta har vi också diskuterat om mycket inom Halland – att vi kulturskapare ofta får rådet att "flytta upp till Stockholm eller Göteborg" för där finns ju möjligheterna!

Pernilla Sandström, kostymör, Jönköping: En möjlighet att "utbilda" beslutsfattare – den regionala och kommunala kulturformen.

Niklas Hellberg, Smart Coop: Bra Jon – är helt överens.

Spaning nr 10

Region Gävleborg – Gustaf Lord, tecknare, vice ordf. Konstnärscentrum Nord

Offentligt finansierad kultur är avgörande för att kulturen ska överleva och för att konstnärer ska kunna verka i den här delen av landet. Resurserna är dock främst knutna till institutioner. Det fria kulturlivet drabbas mest när nedskärningar görs. Det görs en striktare uppföljning av kulturskapares användning av stödpengar; ett visst villkorande i hur pengarna ska användas.

Det som är bra med att verka i Gävleborg är att det är kort avstånd mellan kulturskapare/kulturutövare och regionens beslutfattare. Bra kontakter med regionens kulturförvaltning. Bör satsas mer på de kulturskapare som väljer att stanna kvar i regionen. Resurscentra, ateljéer, replokaler finns nu i stort sett bara i kommunal regi. Konstnärlig fortbildning och kompetensutveckling saknas i regionen. Finns dock viss regional satsning på residensverksamhet och på att stötta företagsverksamheter. Företagsstöd bör dock komma från näringspolitiken och inte kulturpolitiken.

Jag vill se mer pengar till det fria kulturlivet som inte är knutna till projekt. Principen om armlängds avstånd är hotad när regionala och kommunala kulturstöd förses med direktiv om hur medlen ska nyttjas.

MU-avtalet behöver bli obligatoriskt, alltså tvingande för utställare att följa.

Spaning nr 11

Västra Götalandsregionen – Aurelia Kisseih, artist, musikskapare

Musikcentrum Väst (MCV) är en bra regional verksamhet som fungerar väl för det fria musiklivet i regionen. Ett annat bra verktyg är regionens kulturkatalog.

Som kulturskapare vet man för lite om regionalt resursutbud och kulturens infrastruktur. Det behöver bli lättare att få fram denna information, t ex borde det ordnas informationsträffar för fria musiker.

Samverkansmodellen fungerar dåligt för fritt verksamma musikskapare, eftersom det tycks villkoras ibland att stöd ska användas regionalt. Man verkar dock inte enbart regionalt som musikskapare, utan nationellt m m. Finns alldeles för lite stöd för enskilda näringsidkare.

De stora regionala institutionerna påverkar inte fria musikskapares verksamheter speciellt mycket. Är lättare att få stöd på statlig nivå från Kulturrådet och Konstnärnämnden än regionalt. Önskar att institutionerna uppmanas att samverka bättre med det fria musiklivet. Också att det blir en större samverkan mellan regionerna och det fria kulturlivet.

Bredare representation och bättre mångfald inom institutionerna behövs. Varför premieras den klassiska musiken? Representationen behöver förbättras när det gäller bakgrund, utomeuropeisk härkomst, kön etc.

Önskemål: Hårdare tryck på regionala och kommunala institutioner att samverka med det fria musiklivet. Bättre mångfald särskilt i form av genrer och etnicitet i kulturinstitutionerna.

Kommentarer till Aurelia Kisseih's spaning från både röster och chatt:

Kopplat till en del av Aurelia Kisseih's spaning uppstod en diskussion mellan flera röster om att det är svårt att få regionerna att samarbeta konstnärspolitiskt sinsemellan. Aurelia påpekade ju bl a att det ofta är lättare att som kulturskapare vända sig till stödordningar på den statliga nivån.

Anna Ridderstad, Konstnärscentrum Öst: Vår region har svårt att skapa bra samarbeten regionsöverskridande inom kulturen. Som resurscentra är centrumbildningarna viktiga att utveckla ännu mer – det behövs mer pengar till dem.

Elinor Tollerz Bratteby, dansare, Uppsala: Centrumbildningar är mycket viktiga ja, men deras verksamheter når kanske inte ut bra i hela landet.

Andreas Åberg, Kulturrådet: Verkar vara en röd tråd i problematiken; risken för att falla mellan stolarna när det gäller olika stödordningar. De regionala utvecklingsbidragen är viktiga för att stärka kulturlivet. Se länk: <https://www.kulturradet.se/sok-bidrag/vara-bidrag/utvecklingsbidrag-till-regional-kulturverksamhet/>

Jon Brunberg (KRO): Ser likadant ut för bildkonstnärer. Här är ju den statliga nivån med stipendier och bidrag från statliga Konstnärsnämnden så väldigt mycket mer betydelsefullt för den enskilda konstnären än vad som erbjuds i regionen och kommunen.

Anna Ridderstad, Konstnärscentrum: Ja verkligen Jon!

Anna Norvell, KRO Västernorrland: Bra idé!

Robert Hais, Halland: Bra Jon!

Lasse Persson, Örebro: Tillsätt en inköpare för Statens Konstråd i varje län eller iaf dubblera och tänk hela landet. Förbittringen är mycket stor bland de som är sämre gynnade pga geografien... att de valt att inte bo i Stockholm (tycker en konstnär från Örebro).

Ofta tvingas man tänka i projektform, och försöka hitta vinklingar som inkluderar etnicitet, genus, barn&unga, klimatfrågor m m. Som om inte konsten i sig själv är nog. Bör villkoras att alla kommuner som vill ha del av regionens resurser ska ha lokaler som är lämpliga för utställningar och teaterframträdanden.

För den som är intresserad så tipsar jag om att gå in på www.theartofsweden.se, för att se vår portal, och hur föreningen arbetar. Kan kanske fungera som inspiration för vem som helst i allmänhet, och för kulturskapare i synnerhet. Kontakt: info@theartofsweden.se

Niklas Hellberg, Smart Coop: Bra Aurelia - Jätteviktiga perspektiv!

Anna Ahlund, Uppsala: Aurelia - jättebra att du tar upp detta!

Anna Norvell, KRO Västernorrland: Mycket bra, Aurelia!

Elinor Tollerz Bratteby, dansare: Tack Aurelia!

Sara Andersson, Scen & Film: Tack Aurelia!

Johan Björklund, Musikerförbundet: Superbra Aurelia!

Niklas Hellberg, Smart Coop: Vi har två projekt: Digital Black Box (Kulturbyggnads-stöd) och Match Making (KUR) som vi gärna bjuder in regionala kulturorganisationer att ta del av. Dels kompetensuppföljning av digitala produktionsformer och community-byggande.

kontakt@smart.coop eller Niklas.hellberg@smart.coop.

Jon Brunberg (KRO): Kom ihåg stad och land-perspektivet inom kulturen. Uppmärksamma även regionalt verksamma konstnärer. Det är få nationella utställningar med regional konst.

Anna Norvell, KRO Västernorrland: Stad/land-perspektivet är jätteviktigt!

Anna Ehnsjö, Totalteatern, Värmland: Vi är nationellt verksamma även om vi är regionalt baserade. Ja, det är en generellt dålig synlighet av kultur som finns i landsbygden.

Avslutningsord

Karin Inde avslutade med att tacka alla deltagare så varmt för all information som delats på mötet. Den här typen av samtal är värdefulla för KLYS. Att lyssna på varandra hoppas jag inspirerar er alla till egna regionala initiativ och satsningar.

Slutkommentarer i chatten:

Saga Bitkover-Norman, KRO Skåne: Intressant, bra upplägg med bra frågor och bra spaningar! Tack allihop

Isabella af Klintberg, Centrum för dramatik: Tack för mycket givande möte!

Ludvig Berggren, Författarförbundet: Tack ska ni ha!

Anna Norvell, KRO Västernorrland: Mycket intressant! Tack!

Oline Stig, Författarcentrum: Tack alla!

Andrea Hilario, cirkusartist, Malmö: Tack för idag!

Robert Hais, Halland: Tack!

Marcus Lilliecrona, Teatercentrum västra: Tack för idag!

Andreas Åberg, Kulturrådet: Tack för viktiga perspektiv och infallsvinklar. Bra styrt av KLYS.

Elinor Tollerz Bratteby, dansare: Stort tack

Sara Lönnroth, Konstnärsnämnden: Tack!

Aurelia Dey Official: Tack!!

Sofia de la Fuente (KRO), Blekinge: Tack för idag!!

Signe Westin Kulturrådet: Stort tack för i dag!

Antecknat av Evelina Freiman, Ulrica Källén och Carl Liungman.

Sammanställt och redigerat av Carl Liungman med justeringar av Karin Inde.

Deltagarlista

Förnamn	Efternamn	Yrke/titel	Arbetsplats, verksamhet eller organisation
Anna	Ahlund	Författare	Ahlund ord, ljud & bild AB
Malin Matilda	Allberg	Samtidskonstnär o sekr i KRO Skåne	KRO Skåne
Sara	Andersson	Organisation/rekryteringsansvarig	Scen & Film
Mia	Bengtsson Plynnning	Nationell samordnare	Centrum för fotografi
Ludvig	Berggren	Litteraturpolitisk sekreterare	Sveriges författarförbund
Saga	Bitkover- Norman	konstnär/ordförande	egen ateljé/ Konstnärernas Riksorganisation Skåne
Johan	Björklund	Musiker	Frilans/Musikerförbundet
Sofia	Björkman	Galleri och konstnär	Platina Stockholm AB
Christofer	Bocker	Dramatiker	egen
Gustaf	Broms	konstnär	egen
Jon	Brunberg	Kulturpolitisk strateg	Konstnärernas Riksorganisation
Janya	Cambroner Severin	Verksamhetsansvarig	Teater Aros
Anna	Ehnsjö	Regissör, skådespelare	Totalteatern
Margreth	Elfström	Styrelseordförande	Manegen
Andreas	Eriksson Hjort	Dirigent	Frilans/konstnärlig ledare Opera Warberg
Amy	Fee	verksamhetsledare	Danscentrum Sverige
Annika	Fehling	artist, kompositör, låtskrivare, sångerska, producent	Annika Fehling Living Room
Alba	Folgado	Konst Kurator	Alba Martinez Folgado
Evelina	Freiman	Koordinator	KLYS
Sofia	de la Fuente	bild- och formkonstnär	KRO Blekinge
Robert	Hais	bild- och formkonstnär	egen/Halland

Niklas	Hellberg	Senior rådgivare/administrativ ledare	Smart Frilanskooperativ
Andrea	Hilario	Cirkusartist	Spinning Compass Performance/ Kollektiv Knaster
Hans	Hirschi	Författare	FCV
Paulina	Holmgren	Förbundsordförande	Svenska Fotografers Förbund
Karin	Inde	ordförande	KLYS
Jon	Karlsson	Konstnärlig ledare	Folkteatern i Dalarna
Aurelia	Kisseih	artist	Aurelia Dey, Sallyswag
Ammy	Kjellsdotter Åström	regional samordnare	Centrum för dramatik Syd
Isabella	af Klintberg	verksamhetsledare	Centrum för dramatik
Ulrica	Källén	Verksamhetsledare	KLYS
Jenny	Larsson	dansare	Halland
Magnus	Lemark	Musikhandläggare, sakkunnig reg. frågor	Konstnärsnämnden
Marcus	Lilliecrona	regional verksamhetsledare	Teatercentrum västra
Susanna	Lindeborg	Musiker/kompositör	Pianist/elektronik-Mwendo Dawa, LJRecords, INES
Susanna	Lindeborg	Musiker/kompositör	Mwendo Dawa/LJRecords/INES
Anna	Lindell	krukmakarmästare	Rosendals krukmakeri, Hemslöjden
Tomas	Lindström	Skådespelare/Regissör	Teater Lind, Gotland
Carl	Liungman	regionalpolitisk strateg	KLYS
Marie	Lundin	Handvävare	Mimmi Textil
Sara	Lönnroth	Utredare	Konstnärsnämnden
Anna	Maris	Haikupoet	Författare/egenföretagare
Kristyna	Müller	Verksamhetschef	Centrum för fotografi
Angelica	Månsson- Gerde	Verksamhetsledare	Svenska Fotografers Förbund
Anna	Norvell	Konstnär/representant KRO	Eget företag/KRO
Jonas	Nyberg	Allt möjligt	Symf
Lasse	Persson	fotograf	egen verksamhet / The Art of Sweden
Johanna	Salander	Konstnärlig ledare/regissör	Sveriges Scenkonstregissörer
Gunilla	Samberg	konstnär	egen
Maj	Sandell	vd	Konsthantverkscentrum
Pernilla	Sandström	Kostymör och Kulturprojektledare	Marieholms gamla skola
Oline	Stig	Författare	Författarcentrum Riks
Elinor	Tollerz Bratteby	Dansare	Frilans. Repr i Region Uppsalas samråd
Staffan	Westerlund	Konstnär	KKV-Riks
Signe	Westin	Utredare	Statens kulturråd
Lena	Willhammar	formgivare/keramiker	Konstnärernas Riksorganisation
Remus	Wilson	Bildkonstnär	Smålands Konstnärsförbund
Andreas	Åberg	handläggare	Kulturrådet
Ola	Öhlin	bild- och formkonstnär, projektledare	egen / Konsten att delta

KLYS – EN SAMLAD RÖST FÖR SVERIGES KULTURSKAPARE

Sveriges Författarförbund, Dramatikerförbundet, Svenska Journalistförbundet, Läromedelsförfattarna, Konstnärernas Riksorganisation, Svenska Tecknare, Svenska Fotografers Förbund, Föreningen Svenska Tonsättare, SKAP, Federationen Svenska Musiker, Fackförbundet Scen & Film, Sveriges Scenkonstregissörer, Oberoende Filmars Förbund, Unionen- fackklubben vid SR, SVT och UR

Alströmergatan 12, 7 tr, 112 47 Stockholm • klys@klys.se • www.klys.se